

2021-
2022

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής
στην Προσχολική Ηλικία

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Ειδική Αγωγή»

ΑΡΘΡΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΟ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο της Ειδικής Αγωγής.

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Ειδική Αγωγή» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Π.Μ.Σ. ως κατεύθυνση στην «Ειδική Αγωγή» λειτούργησε για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 στο πλαίσιο λειτουργίας του Διεθνούς, Διαπανεπιστημιακού και Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» σε συνεργασία με το Institute of Education, University of London. Έως το 2004 χρηματοδοτήθηκε από την αντίστοιχη δράση του ΕΠΕΑΕΚ.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 το Π.Μ.Σ. στην «Ειδική Αγωγή» λειτουργεί ως ανεξάρτητο και αυτοτελές Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΦΕΚ 2051, τ. Β', 03/10/2008). Η τελευταία αναθεώρηση του ΠΜΣ πραγματοποιήθηκε το 2014 με σκοπό την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών (ΦΕΚ 2464, τ.Β, 16/09/2014).

Από την αρχή της λειτουργίας του, σκοπός του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Ειδική Αγωγή» ήταν η εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών (ΜΦ) σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Βασική επιδίωξη του Προγράμματος είναι η προσφορά υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών λαμβάνοντας υπόψη τους νέους επιστημονικούς προβληματισμούς για εξειδικευμένες γνώσεις σε συγκεκριμένους τομείς της εκπαίδευσης.

Το Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή» έχει ως στόχο οι ΜΦ να αποκτήσουν θεωρητικές γνώσεις, ολοκληρωμένη εξειδίκευση, απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες για ευρύτερη επιστημονική, ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και κριτική σκέψη για τη δημιουργική ανάγνωση της καθημερινότητας μέσω του επιστημονικού διαλόγου. Το Π.Μ.Σ. δίνει έμφαση στην ερευνητική πρακτική και την εκπαιδευτική πρακτική άσκηση. Οι απόφοιτοι ΜΦ διαθέτουν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες στην επιστημονική έρευνα και επαγγελματική πρακτική που επιτρέπουν τόσο την παραγωγή ερευνητικού έργου, όσο και την κριτική αποτίμηση της ποιότητάς του και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του στην επαγγελματική πράξη.

Οι ΜΦ του Προγράμματος «Ειδική Αγωγή» αποκτούν γνώσεις: (α) για την κλινική-διαγνωστική εικόνα των αναπηριών, (β) για την κοινωνική, πολιτισμική και πολιτική διάσταση της αναπηρίας, (γ) για τις σύγχρονες προσεγγίσεις σχετικά με την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη ανάπηρων ατόμων, (δ) για την ερευνητική μεθοδολογία που ακολουθείται στην ειδική αγωγή, στην ενταξιακή εκπαίδευση και στον τομέα των σπουδών στην αναπηρία.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ειδική Αγωγή» συμβάλλει:

- στην προώθηση, μέσω των εξειδικευμένων γνώσεων και πρακτικών, της εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης ομάδων πληθυσμού που φέρουν αναπηρία,
- στην καταπολέμηση του αποκλεισμού των ανάπηρων μαθητών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης,
- στην προώθηση της αναγκαιότητας για τη δημιουργία ενταξιακών δομών εκπαίδευσης στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης και
- στη βελτίωση της στελέχωσης των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με απόφοιτους του Προγράμματος που τους επιτρέπεται λόγω της παιδαγωγικής επάρκειας, της εξειδικευμένης γνώσης και της αναγνωρισμένης συνάφειας από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής να διοριστούν στη δημόσια εκπαίδευση, σε δημόσιους Ιατροπαιδαγωγικούς, Διαγνωστικούς, Θεραπευτικούς και άλλους φορείς.

Οι τομείς στην αγορά εργασίας που επωφελούνται από το προσφερόμενο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Ειδική Αγωγή» και ενδιαφέρονται για την απορρόφηση των αποφοίτων του Π.Μ.Σ είναι:

- Φορείς και οι οργανισμοί χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής (π.χ. Ι.Ε.Π.).
- Υπουργεία όπως το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- Εκπαιδευτικοί θεσμοί και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, φορείς και δομές κοινωνικής ένταξης.
- Κοινωνικές υπηρεσίες στο σύνολό τους.
- Μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με τα δικαιώματα των αναπήρων.
- Διεθνείς οργανισμοί προάσπισης των δικαιωμάτων των αναπήρων και της ενταξιακής εκπαίδευσης.

Τα τελευταία 36 χρόνια από την ψήφιση του πρώτου ολοκληρωμένου Νόμου (ΦΕΚ 1143/1981) για την «Ειδική Αγωγή» η ελληνική πολιτεία θέτει ως ζήτημα καίριας σημασίας το αντικείμενο εξειδίκευσης του Π.Μ.Σ. Η ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση δεν είναι ακόμη μια γραφειοκρατική συζήτηση για την παρακολούθηση και διαχείριση των αναπήρων μαθητών στο γενικό σχολείο. Είναι μια δημόσια και πολιτική δήλωση για την εξύμνηση της διαφορετικότητας. Η απαξίωση της διαφορετικότητας αντανακλάται στη χρήση της γλώσσας, στην επιλογή των διδακτικών μεθόδων, στο αναλυτικό πρόγραμμα, στις σχέσεις που αναπτύσσονται σε μια σχολική κοινότητα, στις ιεραρχικές σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ ειδικών επαγγελματιών και αναπήρων. Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. είναι σε θέση, με εφόδια τις αποκτημένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες να επαγρυπνούν πολιτισμικά με στόχο τον προσδιορισμό και την αποκατάσταση όλων των μορφών εκπαιδευτικού και κοινωνικού αποκλεισμού και να ανταποκρίνονται στο αίτημα της εκπαιδευτικής πολιτικής για αναβάθμιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης και για τη διάχυση της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής

προσέγγισης. Επιπροσθέτως, η διεπιστημονική ταυτότητα των αποφοίτων τους επιτρέπει τη βελτίωση της διεπιστημονικής πρακτικής και συνεργασίας μεταξύ ποικίλων εκπαιδευτικών, υποστηρικτικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών δομών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

ΑΡΘΡΟ 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με το νόμο 4485/2017 είναι:

1. Η Συνέλευση του Τμήματος

2. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ: απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Τα μέλη της ΣΕ δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβή ή αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή. Πρόεδρος της ΣΕ είναι ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ, ο/η οποίος/α ορίζεται από τη Συνέλευση μεταξύ των μελών της ΣΕ. Η θητεία του Προέδρου της ΣΕ μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και:

- Εισηγείται στη Συνέλευση την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ.
- Ορίζει τον επιβλέποντα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εξέτασης διπλωματικών εργασιών, ο ορισμός της οποίας επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.
- Εξετάζει φοιτητικά θέματα όπως αιτήσεις αναστολής φοίτησης, παράτασης σπουδών, αναγνώρισης μαθημάτων από προηγούμενη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, αντικατάστασης μαθημάτων του παρόντος Προγράμματος με μαθήματα άλλων Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.
- Αποφασίζει, με εξουσιοδότηση της Συνέλευσης του Τμήματος, ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και πιστοποιεί τη σχέση εκπαιδευτικών αναγκών του προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.
- Παρακολουθεί την εύρυθμη διοικητική και γραμματειακή λειτουργία του Π.Μ.Σ..
- Ελέγχει τη διαδικασία προκήρυξης και επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.
- Παρακολουθεί την εύλογη διαχείριση των πόρων του Π.Μ.Σ..

3. Ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ και ο/η Αναπληρωτής/τρια του/της: Ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το

γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Επιπλέον, είναι μέλος και Πρόεδρος της ΣΕ. Ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο/η Διευθυντής/τρια δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντή/τρια. Έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ.
- β) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του ΠΜΣ.
- γ) Ορίζει εκλογές για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης.
- δ) Έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση για έγκριση.
- ε) Είναι υπεύθυνος/νη για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών.
- στ) Κατά τη λήξη της θητείας του/της, καθώς και της ΣΕ, συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ.
- ζ) Εκπροσωπεί το ΠΜΣ σε κάθε επιστημονική, ακαδημαϊκή και θεσμική δραστηριότητα,

Ο/η Αναπληρωτής/τρια Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ είναι Καθηγητής/τρια ή Αναπληρωτής/τρια Καθηγητής/τρια και εκπληρώνει τα καθήκοντα του/της Διευθυντή/τριας σε περίπτωση απουσίας του.

Το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» υποστηρίζεται από τη Γραμματεία του Προγράμματος που είναι εγκατεστημένη στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ και βρίσκεται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ. Η Γραμματεία του ΠΜΣ έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ, όπως την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΣΕ, την καταχώριση βαθμολογιών κλπ.

ΑΡΘΡΟ 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

Στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α΄ κύκλου σπουδών των Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων της αλλοδαπής.

Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι υπότροφοι και μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΠΠ και ΕΤΕΤ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρ. 34 του Ν.4485/17.

Το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» θα δέχεται είκοσι (20) φοιτητές/τριες ανά ακαδημαϊκό έτος και προγραμματίζεται να απασχολεί δεκαέξι (16) συνολικά διδάσκοντες, τουλάχιστον

60% από το Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ και 40% από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της ημεδαπής και της Αλλοδαπής (βλ. άρθρο 10 του κανονισμού).

Αυτό αντιστοιχεί σε 1,25 διδάσκοντες ανά φοιτητή.

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα ΠΜΣ του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία είναι περίπου εξήντα (60) ανά έτος σε σχέση και με τον αριθμό των περίπου διακοσίων δέκα (210) προπτυχιακών φοιτητών ανά έτος και των είκοσι πέντε (25) διδασκόντων του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ.

Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση και ανταποκρίνονται στα δεδομένα του έτους σύνταξης του Κανονισμού.

ΑΡΘΡΟ 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με το νόμο 4485/2017 και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Κάθε Μάρτιο¹ με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του ΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση Συμμετοχής
2. Βιογραφικό σημείωμα
3. Επικυρωμένο Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
4. Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, εάν υπάρχουν
5. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
6. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
7. Δύο συστατικές επιστολές
8. Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας, (Αποδεικτικά πιστοποιητικά άριστης γνώσης της αγγλικής γλώσσας βάσει του ΦΕΚ 7-15/02/2017 και του παραρτήματος Β' του ΑΣΕΠ).

Οι φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το άρ.34, παρ. 7 του Ν. 4485/17.

Η επιλογή των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων βασίζεται:

- 1) στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση του φακέλου υποψηφιότητας,

¹ Εξαίρεση αποτελεί η τρέχουσα ακαδημαϊκή χρονιά 2017-2018. Η προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» προβλέπεται να δημοσιευτεί και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος τον μήνα Μάιο.

2) στη γνώση αγγλικών και

3) στη συνέντευξη όσων επιλεγούν από τα στάδια (1) και (2).

Ειδικότερα, κατά το πρώτο στάδιο εξετάζονται και βαθμολογούνται οι φάκελοι των υποψηφίων λαμβάνοντας υπόψη τα εξής: σπουδές, εργασιακή ή άλλη εμπειρία σε ειδικές ομάδες, εργασιακή εμπειρία ως εκπαιδευτικοί στην γενική και ειδική εκπαίδευση, αμειβόμενη πρακτική άσκηση σε σχολικές μονάδες (μέσω Erasmus+placement, ΕΣΠΑ, κ.α.), ειδικές γνώσεις (πιστοποιημένη γνώση Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, γραφής Braille, δεξιοτήτων κινητικότητας και προσανατολισμού), δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις και συμμετοχή σε έρευνα.

Τα παραπάνω θα πρέπει να συνοψίζονται στον φάκελο υποψηφιότητας. Εάν οι επιλεγέντες δεν διαθέτουν πιστοποιητικό κατοχής αγγλικής γλώσσας, δίνουν γραπτές εξετάσεις που διενεργούνται στο Τμήμα. Οι υπόλοιποι επιλεγέντες καθώς και όσοι ολοκληρώσουν επιτυχώς την εξέταση της αγγλικής γλώσσας καλούνται σε συνέντευξη με μέλη της Επιτροπής Επιλογής.

(1) Ο φάκελος υποψηφιότητας περιλαμβάνει:

- Βιογραφικό σημείωμα (με φωτογραφία μικρού μεγέθους), το οποίο θα περιλαμβάνει τεκμηριωμένα στοιχεία για τις σπουδές, τη διδακτική, την επαγγελματική και την ερευνητική εμπειρία, καθώς και την επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του/της υποψηφίου/ας.
- Αντίγραφο πτυχίου/ίων ή βεβαίωση της σχολής ή του Τμήματος για την περάτωση των σπουδών τους, συνοδευόμενη από πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.
- Βεβαίωση ισοτιμίας πτυχίου από τον αρμόδιο φορέα αναγνώρισης τίτλων (ΔΟΑΤΑΠ) για όσους/όσες προέρχονται από Πανεπιστήμια του εξωτερικού.
- Επικυρωμένο αντίγραφο πιστοποιητικού κατοχής της αγγλικής γλώσσας και για τους ξενόγλωσσους υποψήφιους/ες πιστοποιητικό κατοχής της ελληνικής γλώσσας.
- Αποδεικτικά πιστοποιητικά άριστης γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α δεν έχει πιστοποιητικό, η γνώση της Αγγλικής γλώσσας θα διαπιστώνεται με γραπτή εξέταση αντίστοιχου επιπέδου που διενεργείται από το Τ.Ε.Α.Π.Η.
- Δημοσιεύσεις και νόμιμες βεβαιώσεις διδακτικής, ερευνητικής, επαγγελματικής ή εθελοντικής εμπειρίας.
- Μία Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/86, όπου ο/η υποψήφιος/α δηλώνει ότι: α) μπορεί να ανταποκριθεί πλήρως στις απαιτήσεις της υποχρεωτικής φοίτησης σύμφωνα με τον Οδηγό και Κανονισμό Σπουδών του Π.Μ.Σ. και αυτή την προκήρυξη και β) θα συμμετέχει στις πρακτικές ασκήσεις του Β' εξαμήνου.
- Δύο πρόσφατες (πρωτότυπες) συστατικές επιστολές (από μέλος ΔΕΠ ή/και από εργοδότη).
- Σύντομο δακτυλογραφημένο κείμενο (έως μια σελίδα), όπου ο/η υποψήφιος/α αναπτύσσει τους λόγους και τα κίνητρα για υποψηφιότητα και φοίτηση στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

(2) Η διαδικασία της συνέντευξης

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιούνται από Τριμελή Επιτροπή Επιλογής. Στη συνέντευξη συνεκτιμώνται η συνολική συγκρότηση και επιστημονική επάρκεια των υποψηφίων σε σχέση με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ., το κίνητρο και το ενδιαφέρον τους για το πρόγραμμα, καθώς και η έκταση των συναφών δραστηριοτήτων τους. Οι συνεντεύξεις βαθμολογούνται ξεχωριστά από το κάθε μέλος της Επιτροπής. Στην τελική βαθμολογία συνεκτιμώνται:

α) ο βαθμός του φακέλου σε ποσοστό 30% και

β) ο βαθμός της συνέντευξης (που είναι ο μέσος όρος των τριών εξεταστών της Επιτροπής) σε ποσοστό 70%.

✓ Τα κριτήρια αξιολόγησης/βαθμολόγησης του φακέλου σε ποσοστά είναι:

- Βαθμός του πτυχίου (5%)
- Βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. (5%)
- Επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών (5%)
- Μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές (10%)
- Μετεκπαίδευση σε διδασκαλείο (5%)
- Ετήσια παιδαγωγική και Διδακτική κατάρτιση ΑΣΠΑΙΤΕ (5%)
- Εργασιακή ή άλλη εμπειρία σε ειδικές ομάδες (10%)
- Εκπαιδευτική εμπειρία στη γενική ή ειδική εκπαίδευση (15%)
- Πρακτική άσκηση μέσω Erasmus placement ή ΕΣΠΑ (5%)
- Ειδικές γνώσεις (πιστοποιημένη γνώση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, πιστοποιημένη γνώση γραφής Braille, Πιστοποίηση δεξιοτήτων στην κινητικότητα και στον προσανατολισμό τυφλών ατόμων) (10%)
- Δημοσιεύσεις σε έγκυρα περιοδικά (15%)
- Ανακοινώσεις σε συνέδρια (5%)
- Συμμετοχή σε έρευνα (5%)

Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α δεν έχει πιστοποιητικό, η γνώση της Αγγλικής γλώσσας θα διαπιστώνεται με γραπτή εξέταση αντίστοιχου επιπέδου που διενεργείται από το Τ.Ε.Α.Π.Η.

✓ Κατά τη διαδικασία της συνέντευξης αξιολογούνται σε ποσοστά:

- Η συνολική συγκρότηση και επιστημονική επάρκεια των υποψηφίων (20%)
- Το κίνητρο και το ενδιαφέρον τους για το πρόγραμμα (20%)
- Η συναφής με το αντικείμενο δραστηριότητά τους (50%)

- Οι επικοινωνιακές δεξιότητες των υποψηφίων (10%).

Μετά την ολοκλήρωση της επιλογής των Μ.Φ., καταρτίζεται «Πρακτικό Επιλογής» το οποίο περιγράφει όλες τις φάσεις της επιλογής. Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- α. τον συνολικό αριθμό υποψηφίων,
- β. τους επιτυχόντες της πρώτης φάσης επιλογής,
- γ. τη συμμετοχή των υποψηφίων στη συνέντευξη,
- δ. τη συνολική βαθμολογία όσων υποψηφίων πέρασαν το πρώτο στάδιο της επιλογής.
- ε. την κατάταξη των υποψηφίων με βάση τη βαθμολογία που συγκέντρωσαν,
- στ. τον πίνακα εξέτασης υποψηφίων στην αγγλική γλώσσα/βαθμολογία όσων προσήλθαν στην εξέταση,
- ζ. την τελική κατάταξη υποψηφίων και
- η. τον πίνακα των επιτυχόντων.

Το Πρακτικό συνυπογράφεται από όλα τα μέλη της Επιτροπής Επιλογής η οποία έχει οριστεί από τη Συνέλευση του Τ.Ε.Α.Π.Η.

Μετά τη διαδικασία επιλογής, τα αποτελέσματα επικυρώνονται από τη Συνέλευση του Τ.Ε.Α.Π.Η. και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. μέσω της ιστοσελίδας του Τ.Ε.Α.Π.Η.

Η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών διασφαλίζεται από:

- τη σύσταση Τριμελούς Επιτροπής για την εποπτεία της διαδικασίας επιλογής,
- την ανεξάρτητη βαθμολογία των φακέλων των υποψηφίων από κάθε μέλος της Τριμελούς Επιτροπής,
- την ανεξάρτητη βαθμολογία των απαντήσεων κατά την προφορική συνέντευξη του/της υποψηφίου/φιας από κάθε μέλος της Επιτροπής,
- τον μέσο όρο βαθμολογίας τόσο των φακέλων όσο και της προφορικής συνέντευξης από κάθε μέλος της Επιτροπής,
- τον/την συμμετέχοντα/ουσα στη διαδικασία επιλογής, καθώς μπορεί να καταθέσει στο Γραφείο του Π.Μ.Σ. αίτημα προκειμένου να του/της ανακοινωθεί η βαθμολογία την οποία έλαβε κατά τη διαδικασία της επιλογής,
- τον/την συμμετέχοντα/ουσα στη διαδικασία επιλογής, καθώς μπορεί να καταθέσει στο Γραφείο υποστήριξης του Π.Μ.Σ. αίτημα έντασης προκειμένου να του/της ανακοινωθούν οι λόγοι της μη επιλογής του/της στο Π.Μ.Σ.

Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η ΣΕ καταρτίζει τον Πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός εξήντα (60) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας, ο αριθμός των υποψηφίων δίνεται να αυξηθεί έως και τον αριθμό των είκοσι πέντε (25) μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών, θα κληθούν αν υπάρχουν, οι επιλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο Πρόγραμμα.

ΑΡΘΡΟ 5

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Ειδικότερα, η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία μπορεί να κατατεθεί μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των τεσσάρων (4) εξαμήνων και όχι νωρίτερα από την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Δυνατότητα παράτασης κατά την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας παρέχεται από τη Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα και μετά από θετική εισήγηση του Επιβλέποντος/ουσας Καθηγητή/τριας και της Συντονιστικής Επιτροπής. Επιπροσθέτως, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη γραπτή εισήγηση της συντονιστικής επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ο μέγιστος χρόνος μπορεί να παραταθεί για ένα (1) επιπλέον ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης. Δυνατότητα αναστολής σπουδών παρέχεται από τη Συνέλευση του Τ.Ε.Α.Π.Η. μετά από σχετική εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, μόνο σε περίπτωση τεκμηριωμένου αιτήματος για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της αναστολής σπουδών αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα που προβλέπονται από το νόμο (φοιτητική κάρτα, δελτίο φοιτητικού εισιτηρίου, δωρεάν σίτιση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες δικαιούνται να αιτηθούν προσωρινή αναστολή φοίτησης των σπουδών, που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Ειδικότερα, η αίτηση αναστολής φοίτησης των σπουδών για το α' εξάμηνο κατατίθεται κατά τον πρώτο μήνα από την έναρξη των μαθημάτων (από 27/09/2021 έως 29/10/2021), για το β' εξάμηνο πριν από την έναρξη των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου (31/01/2022), για το γ' εξάμηνο με τη λήξη των μαθημάτων του β' εξαμήνου (30/06/2022) και για το δ' εξάμηνο πριν από την έναρξη των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου (31/01/2021). Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώντας στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Αιτήσεις για αναστολή σπουδών κατατίθενται στο Γραφείο Υποστήριξης του ΠΜΣ. Αιτήσεις για ανάκληση αναστολής των σπουδών κατατίθενται στη λήξη του εξαμήνου για το οποίο έχει δοθεί η αναστολή. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών αρχίζει το α' χειμερινό ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» δεν προσφέρει τη δυνατότητα μερικής φοίτησης.

ΑΡΘΡΟ 6

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, κάθε μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια υποχρεούται να δηλώσει συνολικά έντεκα (11) μαθήματα (εννέα υποχρεωτικά και δύο επιλεγόμενα) συμπεριλαμβανομένου του εργαστήριου της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης και των σπουδών στην αναπηρία, της πρακτικής άσκησης και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας με το Σεμινάριο παρουσίασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής ερευνητικής πρότασης και την παρουσίαση της πορείας της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης. Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση. Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων, των πρακτικών ασκήσεων, των εργαστηρίων και της συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η ελληνική. Εξαιρείται ένα (1) προσφερόμενο υποχρεωτικό μάθημα με τίτλο «Inclusive Education Policy and Practice: Cross-Cultural Perspectives» το οποίο διδάσκεται και αξιολογείται στην αγγλική γλώσσα.

Α. Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' εξάμηνο: Οι Μ.Φ. παρακολουθούν 3 υποχρεωτικά μαθήματα των 10 ECTS το καθένα. Σύνολο πιστωτικών μονάδων: 30 ECTS.

Β' εξάμηνο: οι Μ.Φ. παρακολουθούν την υποχρεωτική πρακτική άσκηση με εποπτεία μαζί με το υποχρεωτικό εργαστήριο ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης (MAZI 20 ECTS) και 1 υποχρεωτικό μάθημα (10 ECTS). Σύνολο πιστωτικών μονάδων: 30 ECTS.

Γ' εξάμηνο: Οι Μ.Φ. παρακολουθούν 2 υποχρεωτικά μαθήματα, 1 μάθημα επιλογής (10 ECTS το καθένα) και 1 εργαστήριο ελεύθερης επιλογής χωρίς πιστωτικές μονάδες. Σύνολο πιστωτικών μονάδων: 30 ECTS.

Δ' εξάμηνο: Οι ΜΦ παρακολουθούν 1 μάθημα επιλογής (10 ECTS), εκπονούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και παρακολουθούν το Σεμινάριο παρουσίασης των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών εργασιών και το σεμινάριο παρουσίασης της πορείας της Μ.Δ.Ε. (20 ECTS) και 2 εργαστήρια ελεύθερης επιλογής χωρίς πιστωτικές μονάδες. Σύνολο πιστωτικών μονάδων: 30 ECTS.

Το πρόγραμμα σπουδών υλοποιείται διά ζώσης και αποτελείται από τις ακόλουθες βασικές συνιστώσες: α) υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΜ), β) επιλεγόμενα μαθήματα (ΕΜ) και γ) ελεύθερα επιλεγόμενα (ΕΕΜ) μαθήματα. Ειδικότερα:

α) Στα υποχρεωτικά μαθήματα συμπεριλαμβάνονται:

- Πέντε Υποχρεωτικά μαθήματα
- Ένα Διεπιστημονικό Σεμινάριο (ΔΣ)²

² Τα Διεπιστημονικό Σεμινάριο του Προγράμματος αποσκοπεί στην προώθηση του διεπιστημονικού ακαδημαϊκού διαλόγου που άπτεται της ειδίκευσης του Π.Μ.Σ. στην «Ειδική Αγωγή» και επιτυγχάνεται

- Η πρακτική άσκηση ειδικής αγωγής και ενταξιακής εκπαίδευσης σε άτομα με αναπηρία με εποπτεία (ΠΑ)³
- Ένα Εργαστήριο Ειδικής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης⁴
- Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία με τα δύο υποχρεωτικά σεμινάρια της παρουσίασης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Ερευνητικής πρότασης και της παρουσίασης της πορείας της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ)⁵.

β) Στα επιλεγόμενα μαθήματα περιλαμβάνονται:

- οκτώ μαθήματα επιλογής

γ) Στα ελεύθερα επιλεγόμενα περιλαμβάνονται:

με την πρόσκληση διαφορετικών ομιλητών από τον χώρο των επιστήμων, των τεχνών και των οργανώσεων αποκλεισμένων κοινωνικά ομάδων.

³ Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική, διαρκεί ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο και εποπτεύεται από ειδικούς συνεργάτες και μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Η υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση αντιστοιχεί σε 20 πιστωτικές μονάδες ECTS, εκ των οποίων το 60% υλοποιείται σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) ή/και σε σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπου φοιτούν μαθητές με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σε Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), σε Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, σε Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, σε Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, σε σχολεία που λειτουργούν εντός δημόσιων νοσοκομείων και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ.) εποπτευόμενα από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τα οποία παρέχουν εκπαίδευση, κατάρτιση και συμβουλευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες σε άτομα άνω των δεκαπέντε (15) ετών με αναπηρίες. Η πρακτική άσκηση, η πραγματοποίηση της οποίας βεβαιώνεται από τον/την επόπτη/τρια καθηγητή/τρια του Π.Μ.Σ. και από υπογεγραμμένο παρουσιολόγιο από τον/την διευθυντή/ντρια της σχολικής μονάδας ή τον/την προϊστάμενο/η του Κ.Ε.Σ.Υ. ή των άλλων φορέων περιλαμβάνει:

α) Παρατήρηση και σχεδιασμό μαθημάτων ή εκπαιδευτικών παρεμβάσεων. Στην παρατήρηση και τον σχεδιασμό περιλαμβάνεται συμμετοχή στη διδασκαλία ή εποπτευόμενη αυτόνομη διδασκαλία.

β) Εποπτεία επί της πρακτικής άσκησης για την υποστήριξη των μεταπτυχιακών φοιτητών στην υλοποίηση των εργασιών τους στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης. Οι ομάδες εποπτείας της πρακτικής άσκησης είναι ολιγομελείς. Οι μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες με βάση τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα καλούνται να επιλέξουν υποχρεωτικά μία από τις τρεις ομάδες εποπτείας που προσφέρονται. Ειδικότερα, η διάρθρωση των ομάδων έχει ως εξής: α) η πρώτη ομάδα εποπτείας διαπραγματεύεται ζητήματα που άπτονται των αισθητηριακών αναπηριών, του αυτισμού και των πολυαναπηριών, β) η δεύτερη ομάδα διαπραγματεύεται ζητήματα που αφορούν τη νοητική και την κινητική αναπηρία και γ) η τρίτη ασχολείται με τις διαταραχές λόγου - ομιλίας και τη ΔΕΠ-Υ. Ο/η μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια καλείται να εμβαθύνει στον τομέα της ειδικής εκπαίδευσης σε πρακτικό επίπεδο με απώτερο σκοπό τη βελτίωση του επαγγελματικού του έργου.

⁴ Το εργαστήριο είναι υποχρεωτικό και προαπαιτούμενο για την επιτυχή ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Απευθύνεται στο σύνολο των μεταπτυχιακών φοιτητών του δεύτερου εαρινού εξαμήνου και πραγματοποιείται σε ολομέλεια. Η θεματολογία του εργαστηρίου σχετίζεται με τις ποικίλες θεωρητικές και ερευνητικές προβληματικές που αναδύονται: α) από το πλαίσιο της πρακτικής άσκησης και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και β) από τον τομέα της ειδικής, ενταξιακής εκπαίδευσης και των σπουδών στην αναπηρία. Το εργαστήριο στοχεύει στην πολύπλευρη προετοιμασία του μεταπτυχιακού φοιτητή για την ανάληψη του μελλοντικού υψηλού απαιτήσεων ρόλου του ειδικού εκπαιδευτικού ή του ειδικού επιστημονικού προσωπικού σε δομές εκπαίδευσης, υποστήριξης και κοινωνικής ένταξης.

⁵ Η εκπόνηση της ΜΔΕ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου. Απαιτείται η υποχρεωτική παρουσία των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο σεμινάριο παρουσίασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Ερευνητικής Πρότασης και στο σεμινάριο παρουσίασης της πορείας της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, εφόσον δεν έχουν υποστηρίξει την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στον χρόνο λήξης της πρώτης παράτασης.

- Ένα ελεύθερα επιλεγόμενο εργαστήριο χωρίς πιστωτικές μονάδες⁶.
- Ένα ελεύθερα επιλεγόμενο εργαστήριο στήριξης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ) χωρίς πιστωτικές μονάδες⁷.
- Ένα ελεύθερα επιλεγόμενο φροντιστηριακό εργαστήριο χωρίς πιστωτικές μονάδες⁸.

Α΄ Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Ψυχολογική προσέγγιση παιδιών με αναπηρίες	39	10
Εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρίες	39	10
Μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και στην εκπαιδευτική έρευνα	39	10
Σύνολο	117	30
Β΄ Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Ποιοτικές προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική έρευνα: βιογραφική προσέγγιση και έρευνα δράσης στην ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση	39	10
Υποχρεωτική Πρακτική άσκηση: α) Παρατήρηση και σχεδιασμός μαθημάτων ή εκπαιδευτικών παρεμβάσεων (12 ECTS) β) Εποπτεία επί της πρακτικής άσκησης και Εργαστήριο ειδικής, ενταξιακής εκπαίδευσης και σπουδών στην αναπηρία (8 ECTS)	300 (πρακτική άσκηση στις δομές) 39 (εποπτεία) 39 (εργαστήριο)	20
Σύνολο	417	30
Γ΄ Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Inclusive education policy and practice: cross-cultural perspectives.	39	10
Διεπιστημονικό Σεμινάριο «Σώμα, ασθένεια και μορφές αποκλεισμού στις σύγχρονες βιοπολιτικές κοινωνίες»	39	10
Μαθήματα Επιλογής		

⁶ Πρόκειται για εργαστήριο ανάλυσης δεδομένων το οποίο εισαγάγει τους συμμετέχοντες στις βασικές στατιστικές μεθόδους και τις τεχνικές, που είναι κατάλληλες για την ανάλυση δεδομένων που συλλέχθηκαν για ερευνητικούς λόγους και στη χρήση στατιστικού λογισμικού.

⁷ Προσφέρεται προαιρετικά, ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα της ΜΔΕ, στο δ' εαρινό εξάμηνο σπουδών στο πλαίσιο εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

⁸ Προσφέρεται προαιρετικά, ύστερα από αίτημα του/της ΜΦ, στο γ' χειμερινό εξάμηνο σπουδών για την εκπόνηση των εργασιών στο υποχρεωτικό μάθημα «Πολιτική και πρακτική της ενταξιακής εκπαίδευσης: διαπολιτισμική προσέγγιση/Inclusive Education Policy and Practice: Cross-cultural Perspectives».

Κριτική παιδαγωγική προσέγγιση των Σπουδών στην Αναπηρία	39	10
Η κοινωνική διάσταση της ανάπτυξης του παιδιού	39	10
Η αναπηρία στη λογοτεχνία	39	10
Διδακτικές πρακτικές και ετερότητες	39	10
Φροντιστηριακό εργαστήριο	39	-
Σύνολο	117	30
Δ' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας	-	20
Σεμινάριο παρουσίασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής ερευνητικής πρότασης και Σεμινάριο παρουσίασης της πορείας της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας	39	
Μαθήματα Επιλογής		
Συμβουλευτική ψυχολογία σε ειδικές κοινωνικές ομάδες με έμφαση στην αναπηρία	39	10
Πολιτισμικοί και κοινωνικοί προσδιορισμοί του σώματος στον τομέα της αναπηρίας	39	10
Η τέχνη στην ειδική αγωγή	39	10
Η διεθνής ενταξιακή προοπτική τις προσχολικής εκπαίδευσης: ζητήματα συγκριτικής εκπαίδευσης	39	10
Εργαστήριο Μεθοδολογίας: ανάλυση δεδομένων	39	-
Εργαστήριο στήριξης ΜΔΕ	39	-
Σύνολο	78	30

B. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Α' ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- **Ψυχολογική προσέγγιση παιδιών με αναπηρίες**

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση διαταραχών της παιδικής ηλικίας, οι οποίες συνεπάγονται δυσκολίες, ιδιαιτερότητες και αναπηρίες που ενδέχεται να οδηγούν σε κοινωνική και εκπαιδευτική περιθωριοποίηση/απομόνωση. Λόγω του περιορισμένου χρόνου του μαθήματος, η διδασκαλία εστιάζει στις εξής τρεις βασικές ομάδες διαταραχών που επηρεάζουν την ομαλή ένταξη των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία: διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (φάσμα αυτισμού), νοητική υστέρηση και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Εισάγοντας τους φοιτητές στα διεθνή ταξινομικά συστήματα των νοητικών και ψυχικών διαταραχών (DSM και ICD), οι διαταραχές περιγράφονται ως προς τη συμπτωματολογία τους, την επιδημιολογία τους, τις ερευνητικές και θεωρητικές προσπάθειες εύρεσης της αιτιολογίας τους (οργανική ή/και

ψυχογενής) και τις ποικίλες θεραπευτικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπισή τους. Ωστόσο, η παρουσίαση είναι κριτική απέναντι στην επικράτηση του ψυχιατρικού λόγου, που παραμένει συχνά στενά περιγραφικός και φαινομενολογικός και ως εκ τούτου ενδέχεται να οδηγεί στην «ετικετοποίηση» των παιδιών και στον κοινωνικό αποκλεισμό τους. Παράλληλα, στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν την πολυπλοκότητα της διαγνωστικής διαδικασίας και τη σημασία της διεπιστημονικής προσέγγισης της παθολογίας και να έρθουν σε επαφή με τη ψυχομετρική διαδικασία. Για αυτό το λόγο, θα γίνει παρουσίαση ορισμένων διαδεδομένων και σταθμισμένων στην Ελλάδα ψυχομετρικών εργαλείων (WISC-III, Αθηνά Τεστ, κ.α.).

- ***Εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρίες***

Σκοπός του μαθήματος είναι ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να αποκτήσει μια συνολική εικόνα του γνωστικού αντικειμένου της εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης ατόμων με αναπηρίες και των Σπουδών στην Αναπηρία ώστε να αποτελέσει βάση πάνω στην οποία θα αναπτυχθούν τα επί μέρους ειδικά μαθήματα του πεδίου. Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση από τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες της σημαντικότητας και της αναγκαιότητας του γνωστικού αντικειμένου.

Ειδικότερα, εξετάζονται οι σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις της ένταξης με στόχο τον προσδιορισμό όλων των μορφών εκπαιδευτικού και κοινωνικού αποκλεισμού. Αναλύεται η πολυπλοκότητα του ορισμού της αναπηρίας και οι ποικίλες ερμηνευτικές προσεγγίσεις που τροφοδότησαν την ανάπτυξη ενός διευρυμένου θεωρητικού διεπιστημονικού διαλόγου στο πλαίσιο του νεοσύστατου κλάδου των «Σπουδών στην Αναπηρία». Αναλύονται ποικίλες ερμηνευτικές προσεγγίσεις της αναπηρίας σε μια προσπάθεια νοηματοδότησης των όρων «αναπηρία», «βλάβη» και «διαφορετικότητα». Διαπραγματεύονται ζητήματα που σχετίζονται με την πολιτική της ταυτότητας, των πολιτισμικών, πολιτικών και κοινωνικών προσεγγίσεων της αναπηρίας. Επιπροσθέτως, μελετάται ο θεωρητικός διάλογος που αναπτύσσεται μεταξύ των «Σπουδών στην Αναπηρία» και της εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης των ανάπηρων ατόμων σε θεωρητικό και ερευνητικό επίπεδο.

- ***Μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και στην εκπαιδευτική έρευνα***

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση με τις βασικές επιστημολογικές και μεθοδολογικές θεωρίες και πρακτικές που έχουν διατυπωθεί και εφαρμοστεί στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών και της εκπαιδευτικής έρευνας. Ειδικότερα, αναλύονται ζητήματα που αφορούν την έρευνα στην ειδική αγωγή, παρουσιάζονται οι ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι αναφορικά με την μελέτη της αναπηρίας, της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης.

Β΄ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- ***Εργαστήριο Ειδικής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης***

Το εργαστήριο πραγματοποιείται παράλληλα με την πρακτική άσκηση και απευθύνεται στο σύνολο των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του δεύτερου εαρινού εξαμήνου. Η θεματολογία του εργαστηρίου σχετίζεται με ποικίλους θεωρητικούς προβληματισμούς που αναδύονται από την ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρίες.

Σκοπός του μαθήματος είναι ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να αποκτήσει μια συνολική εικόνα του γνωστικού αντικείμενου της Ειδικής Αγωγής και της Ενταξιακής Εκπαίδευσης. Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση από τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες της σημαντικότητας και της αναγκαιότητας του αντικείμενου καθώς οδηγεί σε ένα διακριτό επιστημονικό πεδίο/επάγγελμα. Στο μάθημα πραγματεύονται τα ζητήματα των ορισμών και των στόχων της Ειδικής Αγωγής και εκπαίδευσης ως επιστήμης. Μελετάται η δομή και λειτουργία του σύγχρονου ειδικού σχολείου και ο ρόλος του ειδικού εκπαιδευτικού. Αναλύονται ζητήματα που άπτονται των εκπαιδευτικών πρακτικών στην ειδική εκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρίες. Επιπλέον, το μάθημα διαπραγματεύεται το αντικείμενο της ενταξιακής εκπαίδευσης μαθητών/τριών με αναπηρίες και τις προβληματικές που αναδύονται από την ενταξιακή εκπαιδευτική πρακτική. Δίνεται έμφαση στον ρόλο του εκπαιδευτικού της ένταξης και στις συνεργατικές πρακτικές που αναπτύσσονται μεταξύ των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στην ενταξιακή διαδικασία στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης. Αναπτύσσονται διαφοροποιημένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις αναφορικά με το αναλυτικό πρόγραμμα, τις διδακτικές μεθόδους και τις μορφές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και της προόδου των μαθητών/τριών.

- ***Πρακτική άσκηση ειδικής αγωγής και ενταξιακής εκπαίδευσης σε άτομα με αναπηρία με εποπτεία***

Οι ομάδες εποπτείας πρακτικής άσκησης ανά κατηγορία αναπηρίας είναι: α) αισθητηριακές αναπηρίες, αυτισμός και πολυαναπηρίες, β) νοητική και κινητική αναπηρία και γ) διαταραχές λόγου και ομιλίας και ΔΕΠ-Υ. Οι ομάδες εποπτείας δίνουν έμφαση στις σύγχρονες εκπαιδευτικές πρακτικές.

Κατά το δεύτερο εξάμηνο των σπουδών τους οι μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες τοποθετούνται σε γενικά ή ειδικά σχολεία, σε δομές ενταξιακής εκπαίδευσης, σε αναγνωρισμένα από το κράτος θεραπευτικά Κέντρα Ημέρας ή σε δομές ημιαυτόνομης διαβίωσης. Η τοποθέτηση καθορίζεται με βάση την επιλογή των φοιτητών και έπειτα από συζήτηση με την υπεύθυνη συντονισμού της πρακτικής άσκησης. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης στις προαναφερόμενες δομές είναι τριακόσιες (300) ώρες.

Η πρακτική άσκηση στοχεύει στην πολύπλευρη προετοιμασία του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας για την ανάληψη του μελλοντικού υψηλού απαιτήσεων ρόλου του/της ειδικού εκπαιδευτικού ή του ειδικού επιστημονικού προσωπικού σε δομές εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης μέσω του ερευνητικού διεπιστημονικού αναστοχασμού της ομάδας των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Με αφορμή το πλαίσιο της πρακτικής άσκησης ο/η μεταπτυχιακός/κη φοιτητής/τρια καλείται να εμβαθύνει στον τομέα των σπουδών για την αναπηρία σε πρακτικό, θεωρητικό και ερευνητικό επίπεδο με απώτερο σκοπό την ερευνητική του ολοκλήρωση και την βελτίωση του επαγγελματικού του έργου.

- ***Ποιοτικές προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική έρευνα: βιογραφική προσέγγιση και έρευνα δράσης στην ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση***

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με ποιοτικές προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική έρευνα: Εισαγωγή στη βιογραφική ανάλυση και στη μέθοδο της έρευνας δράσης. Καθώς το πεδίο είναι ευρύ, το μάθημα αναγκαστικά επικεντρώνεται σε ορισμένες πλευρές της χρήσης των συγκεκριμένων μεθόδων. Μετά από μια σύντομη παρουσίαση των μεθοδολογικών αυτών προσεγγίσεων, των χαρακτηριστικών τους, των τρόπων διενέργειάς τους, της θεωρητικής και

επιστημονικής τους πλαισίωσης, και των εκπαιδευτικών τομέων στους οποίους μπορούν να αξιολογηθούν, αναδεικνύεται η σημασία της ποιοτικής προσέγγισης τόσο για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού όσο και για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής συνθήκης.

Γ΄ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- ***Διεπιστημονικό Σεμινάριο: Σώμα, ασθένεια και μορφές αποκλεισμού στις σύγχρονες βιοπολιτικές κοινωνίες***

Στόχοι του σεμιναρίου είναι: α) να κατανοήσουν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες την ιστορικότητα του ανθρωπίνου σώματος και των εννοιών της «υγείας» και της «ασθένειας», και, συνακόλουθα, τις κυρίαρχες μορφές κανονικοποίησης και το ευρύ φάσμα των παραγόντων (κοινωνικών, επιστημολογικών, πολιτισμικών, πολιτικών) που συντελούν σε κάθε ιστορική περίοδο στην κοινωνική ανισότητα και στον αποκλεισμό της «διαφορετικότητας». β) να εξοικειωθούν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες με ένα ευρύ φάσμα θεωρητικών προσεγγίσεων και αναλυτικών εργαλείων από τα πεδία της ιστορίας και της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας της ιατρικής, της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας, της κοινωνικής ανθρωπολογίας και των πολιτικών επιστημών σχετικά με το σώμα, την ασθένεια και τις κοινωνικές ανισότητες. γ) να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες την ικανότητα να αναλύουν κριτικά τις διάφορες, άρρητες και ρητές, μορφές αποκλεισμού και κοινωνικών διακρίσεων στις σύγχρονες βιοπολιτικές κοινωνίες. Για τον σκοπό αυτό, έννοιες όπως η τάξη, το φύλο, η εθνικότητα, η (σωματική και ψυχική) «υγεία» και η (σωματική και ψυχική) «ασθένεια», η σεξουαλικότητα, διερευνώνται κριτικά σε συνάρτηση με τη συγκρότηση του «κανονικού» και του «παθολογικού» στις σύγχρονες βιοπολιτικές κοινωνίες και τη συνακόλουθη εδραίωση και αναπαραγωγή των κοινωνικών ανισοτήτων.

- ***Inclusive Education policy and practice: cross-cultural perspectives***

In this module of study we will explore together the ways in which schooling may support exclusion and inclusion. We will dedicate some time to reconsidering our understandings of frequently used concepts and theories such as special education, inclusive education and exclusion. Thinking about our conceptual tools is a necessary first step in analyzing the structures, cultures and impacts of education across a range of nation-state and cultural contexts. We will also use this time and thinking space together to explore our assumptions about education, children, difference, learning and the nature and impacts of knowledge.

Globalization will be a key concern for us as we look at the impact of shifting flows of information, people, capital and technology on the contexts in which we undertake our professional practice and research. We will try to understand the ways in which the world changes and resists itself. More importantly, our attention will be directed to the internationalization of education and the imperatives that drive educational benchmarking and jurisdictional policymaking. Now more than ever before we see the emergence and solidification of supra-national organizations such as OECD that drive education decision-making. This strikes parallels with the economic organization and decision-making that nation states are subject to in the new world order. Your experience of Greece in the European Economic Community is a touchstone. We are required to pursue a careful analysis of global and local politics if we are to make sense of the kind of ethics that drive education cultures and new forms of exclusion.

- ***Η κοινωνική διάσταση της ανάπτυξης του παιδιού***

Σκοπός του μαθήματος είναι ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να αποκτήσει μια συνολική εικόνα θεωρητικών προσεγγίσεων που τονίζουν την αναγκαιότητα της κατανόησης και ερμηνείας της ανάπτυξης των παιδιών μέσα στα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια στα οποία συντελείται. Προς την κατεύθυνση αυτή, η προσπάθεια στρέφεται προς τη διερεύνηση όχι απλά του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικοί παράγοντες επηρεάζουν την ανάπτυξη, αλλά του τρόπου με τον οποίο η κοινωνική διάσταση ενσωματώνεται αιτιολογικά στη διαδικασία της ανάπτυξης και αποτελεί κεντρικό μηχανισμό των αναπτυξιακών αλλαγών. Επιδιώκεται έτσι να κατανοήσουν οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες τη σύνδεση ανάμεσα στις προσεγγίσεις αυτές της ανάπτυξης των παιδιών και των ζητημάτων της αναπηρίας υπό το πρίσμα της ενταξιακής εκπαίδευσης.

- ***Η αναπηρία στη λογοτεχνία***

Σκοπός του μαθήματος είναι να καταστεί σαφής η ιδεολογική βαρύτητα της παρουσίας (ή μη) ανάπηρων χαρακτήρων στα λογοτεχνικά κείμενα αναφορικά με την κατασκευή της έννοιας της αναπηρίας. Ειδικότερα θα εξεταστεί η εικόνα της αναπηρίας έτσι όπως επικοινωνείται μέσα από κείμενα ανομοιογενή, αναφορικά με τις εποχές (π.χ. αρχαίοι μύθοι, σύγχρονα μυθιστορήματα), το είδος (π.χ. παροιμίες, σκωπτικά ποιήματα, αυτοβιογραφίες) και το αναγνωστικό κοινό (π.χ. παιδί, ενήλικος). Κυρίως όμως θα αναλυθούν οι μηχανισμοί που ευθύνονται για την κατασκευή της ιδεολογίας των λογοτεχνικών κειμένων, τόσο των αμιγώς λεκτικών όσο και των οπτικών και πολυτροπικών. Έμφαση θα δοθεί στα αφηγηματικά στοιχεία (θέμα, πλοκή, χαρακτήρες, εστίαση, σκηνικό), στους αφηγηματικούς παράγοντες (π.χ. αφηγηματική φωνή, γλώσσα) στις αφηγηματικές τεχνικές (π.χ. διακειμενικότητα), καθώς και στη συμβολή της εικόνας και των περικειμενικών στοιχείων του βιβλίου. Επιπλέον, και με σημείο εκκίνησης τη λογοτεχνία θα φωτιστεί η εικόνα του ανάπηρου σε άλλα μυθοπλαστικά κείμενα (π.χ. κινηματογραφικές ταινίες), αλλά και της ευρύτερης κουλτούρας.

- ***Κριτική παιδαγωγική προσέγγιση των Σπουδών στην Αναπηρία***

Σκοπός του μαθήματος είναι ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να αποκτήσει μια συνολική εικόνα της παιδαγωγικής των κριτικών σπουδών για την αναπηρία και των θεωρητικών προσεγγίσεων περί της κουλτούρας και των τεχνών της αναπηρίας, τον ακτιβισμό των ατόμων με αναπηρία, καθώς και τις συνδέσεις αυτών με την κοινωνική δικαιοσύνη και τη διατομεακή προσέγγιση. Οι κριτικές σπουδές για την αναπηρία προσφέρουν ένα σύγχρονο διεπιστημονικό θεωρητικό πλαίσιο για την ανάλυση της άνισης μεταχείρισης και της καταπίεσης που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα διερευνήσουν ένα πολύμορφο δείγμα πολιτισμικών αναπαραστάσεων της αναπηρίας και μέσω αυτών θα κατανοήσουν την αισθητική της αναπηρίας και τη σημασία της έννοιας και πολιτικής στάσης: «crip wilfulness» ενάντια στην αισθητική του αποκλεισμού και τις πολιτικές αποστροφής και μισαναπηρισμού

στην εποχή της κρίσης. Το περιεχόμενο του μαθήματος εξετάζει και τα φεστιβάλ κινηματογράφου με θέμα την αναπηρία ως τα πλαίσια όπου ο ακτιβισμός για την αναπηρία και οι πολιτικές της ατυπικότητας λαμβάνουν χώρα. Σε αυτό το πλαίσιο θα αναλυθεί η δουλειά καλλιτεχνών με αναπηρία και σκηνοθετών με και χωρίς αναπηρία με στόχο την ολιστική προσέγγιση της πολυπλοκότητας των αναπαραστάσεων της αναπηρίας. Επίσης, επιδιώκεται οι φοιτητές/ριες να κατανοήσουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις των κριτικών σπουδών για την αναπηρία, της κριτικής παιδαγωγικής και του φεμινισμού μέσα από το έργο σημαντικών σύγχρονων ακαδημαϊκών όπως οι: Tobin Siebers, Robert McRuer, Rosemarie Garland-Thomson, David Mitchell, Sharon Snyder, Dan Goodley και Sara Ahmed.

- ***Διδακτικές πρακτικές και ετερότητες (ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΜΣ ΕΑΔ)***

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κριτική ανάλυση της έννοιας της ανομοιογένειας των σχολικών τάξεων στις πολλαπλές της εκφράσεις και στη σύνδεσή της με την έννοια της ετερότητας. Εξετάζεται η σχέση μεταξύ του θεσμικού πλαισίου της εκπαίδευσης (αναλυτικά προγράμματα, εκπαιδευτική πολιτική) και της καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης, μέσα από τη μελέτη επιμέρους περιπτώσεων και με τη βοήθεια αναλυτικών εργαλείων που προσφέρουν η εκπαιδευτική και κοινωνική ψυχολογία, η κοινωνική ανθρωπολογία και η παιδαγωγική θεωρία. Κάθε συνάντηση ξεκινά με μια εισαγωγή της διδάσκουσας, η οποία καθορίζει και το πλαίσιο της συζήτησης που θα ακολουθήσει με τους φοιτητές. Στην πρώτη ενότητα του μαθήματος παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στις ΗΠΑ και τον Καναδά η καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική έχει απαντήσει στην πρόκληση που αποτελεί η διαχείριση της διαφοράς σε μια σχολική τάξη. Στη δεύτερη ενότητα η έμφαση του μαθήματος δίνεται στη συστηματική, αναλυτική, κριτική ανάγνωση συγκεκριμένων παιδαγωγικών πρακτικών μέσα από ποικίλο υλικό (βίντεο, καταγραφές, παιδαγωγικό υλικό, εργασίες μαθητών/τριών).

- ***Φροντιστηριακό Εργαστήριο***

Προσφέρεται προαιρετικά, ύστερα από αίτημα του/της ΜΦ, στο γ' χειμερινό εξάμηνο σπουδών για την εκπόνηση των εργασιών στο υποχρεωτικό μάθημα «Πολιτική και πρακτική της ενταξιακής εκπαίδευσης: διαπολιτισμική προσέγγιση/Inclusive Education Policy and Practice: Cross-cultural Perspectives».

Δ' ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- ***Συμβουλευτική ψυχολογία σε ειδικές κοινωνικές ομάδες, με έμφαση στην αναπηρία***

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των ΜΦ με τις βασικές αρχές και εφαρμογές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, και πιο ειδικά, σε ειδικές κοινωνικές ομάδες. Οι ΜΦ θα εξοικειωθούν με τις βασικές δεξιότητες της Συμβουλευτικής, τις οποίες καλούνται να εφαρμόζουν στην επικοινωνία, τη συνεργασία ή τη συμβουλευτική με παιδιά με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τους γονείς και τις οικογένειές τους, αλλά και τους εκπαιδευτικούς ή παιδαγωγούς που αλληλοεπιδρούν με τα άτομα αυτά.

Αφού συζητηθούν οι ψυχολογικοί παράγοντες που συνδέονται τόσο με την εμφάνιση δυσκολιών όσο και με την ομαλότερη προσαρμογή και ένταξη των ατόμων με αναπηρία, παρουσιάζονται οι δεξιότητες μέσω των οποίων οι ΜΦ θα διευκολύνουν την ανάπτυξη των μηχανισμών προσαρμογής αλλά και την ενδυνάμωση των ατόμων, ώστε να διαχειρίζονται αποτελεσματικότερα τις δυσκολίες. Στο πλαίσιο αυτό θα γίνει αναφορά στα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις, αλλά και στις αντιλήψεις των ίδιων των ΜΦ για την αναπηρία και το ρόλο που οι ίδιοι θα κληθούν στο μέλλον να διαδραματίσουν στην ομαλή ένταξη των ανάπηρων ατόμων. Παράλληλα, επιδιώκεται οι ΜΦ να εξοικειωθούν με τη σύγχρονη βιβλιογραφία στο πεδίο της Συμβουλευτικής σε θέματα αναπηρίας, και κριτικά να προσεγγίζουν τα δεδομένα και τα συμπεράσματά της.

- ***Η τέχνη στην ειδική αγωγή***

Σκοπός του μαθήματος είναι: α) εξοικείωση με τις Τέχνες, τη θεωρία τους και τα μοντέλα εφαρμογής τους σε εκπαιδευτικό πλαίσιο και β) η μύηση/εμβύθιση σε διαδικασίες εκπαιδευτικών εφαρμογών των Τεχνών στην Ειδική Αγωγή. Τα τελευταία χρόνια διατυπώθηκαν θεωρίες και διαμορφώθηκαν πρακτικές για την εισαγωγή της τέχνης στο σχολείο, όχι ως διδακτέας ύλης, αλλά ως μέσου για την ανάπτυξη και την ολοκλήρωση του μαθητή, η οποία με τη σειρά της θα οδηγήσει στην απόκτηση της γνώσης. Μιας γνώσης όμως που στοχεύει στη δημιουργική έκφραση αλλά και στην ένταξη του μαθητή στον κοινωνικό του περίγυρο. Οι τέχνες (εικαστικά, χορός, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος κ.λπ.), αποτελούν δραστηριότητες πολιτισμού στο σχολείο, που αντιπροσωπεύουν όψεις της έκφρασης και της επικοινωνίας των μαθητών. Αντικείμενο του μαθήματος είναι να επιχειρήσει να παρουσιάσει και να αναλύσει τις ποικίλες θεατρολογικές, παιδαγωγικές και καλλιτεχνικές παραμέτρους των σχετικών εκπαιδευτικών θεωριών/μοντέλων και μέσω αυτών να υποδείξει τρόπους εφαρμογής των Τεχνών στην Ειδική Αγωγή.

- ***Πολιτισμικοί και Κοινωνικοί Προσδιορισμοί του Σώματος στον Τομέα της Αναπηρίας***

Στο μάθημα αυτό οι μεταπτυχιακοί φοιτήτριες/τές θα μελετήσουν τα επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα της έρευνας του σώματος στον τομέα της αναπηρίας στις κοινωνικές επιστήμες και στις σπουδές στην εκπαίδευση. Ειδικότερα, παρουσιάζεται: α) η σχέση αναπηρίας και πολιτισμού μέσω ανθρωπολογικών μελετών από τον δυτικό και μη-δυτικό κόσμο (πολιτισμικές πρακτικές, στάσεις και αντιλήψεις, προφορικότητα, ιατροκοποίηση κ.ά.), β) οι προσδιορισμοί του ανάπηρου σώματος από την οπτική των διαφορετικών θεραπευτικών και θρησκευτικών συστημάτων και σε σχέση με τις αντιλήψεις για την υγεία και την αρρώστια σε διαφορετικούς πολιτισμούς, γ) η κριτική παρουσίαση της οντολογικής διάκρισης βλάβη/αναπηρία όπως αναπτύχθηκε στην κοινωνική έρευνα και οδήγησε σε μια διαρκή και εποικοδομητική αναζήτηση των ορισμών της αναπηρίας, την εξέταση δηλαδή της ρευστότητας των ορισμών που προτάθηκαν και επηρέασαν την πολιτική πρακτική (ορισμοί της αναπηρίας από τους διεθνείς οργανισμούς Ο.Η.Ε, Π.Ο.Υ, Ε.Ε και στο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο), δ) Ο λόγος περί συναισθημάτων στον τομέα της αναπηρίας, ε) Η σχέση και η διαφωνία των σπουδών αναπηρίας (disability studies) με τις σπουδές φύλου και τις πολιτισμικές σπουδές αναφορικά με τη χρήση της μακροαναλυτικής κατηγορίας «Σώμα». Το ανάπηρο σώμα θα αναλυθεί υπό την οπτική της φεμινιστικής κριτικής, της queer theory

και των μεταποικιακών σπουδών και ζ) μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα της κοινωνικής έρευνας όσον αφορά τη χρήση του ανάπηρου σώματος στην ποιοτική κοινωνική έρευνα.

- ***Η Διεθνής Ενταξιακή Προοπτική της Προσχολικής Εκπαίδευσης: Ζητήματα Συγκριτικής Εκπαίδευσης***

Το μάθημα αυτό παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές την ευκαιρία να γνωρίσουν και να κατανοήσουν διεθνείς πρακτικές ένταξης, με έμφαση πρακτικές που εφαρμόζονται στη σχολική τάξη. Το μάθημα είναι σχεδιασμένο για να υποστηρίξει τους φοιτητές στη διερεύνηση διαστάσεων όπως επιστημονικά τεκμηριωμένες εκπαιδευτικές πρακτικές, συστήματα αξιολόγησης της ποιότητας ενταξιακών πρακτικών και αποτελεσματικά μοντέλα δια βίου εκπαίδευσης σχετικά με την ένταξη στη προσχολική ηλικία. Παράλληλα, τα σεμιναριακά μαθήματα έχουν στόχο υποστηρίξουν τους φοιτητές να επεξεργαστούν σύγχρονα διλήμματα σχετικά με την εφαρμογή ενταξιακών πρακτικών στη προσχολική εκπαίδευση, καθώς και την καλλιέργεια συνεργατικών πρακτικών με παιδαγωγούς, ειδικούς, επαγγελματίες και την οικογένεια στα πλαίσια της ένταξης.

- ***Εργαστήριο μεθοδολογίας: ανάλυση δεδομένων***

Οι στόχοι του σεμιναρίου είναι: α) να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στις βασικές στατιστικές μεθόδους και τις τεχνικές, που είναι κατάλληλες για την ανάλυση δεδομένων που συλλέχθηκαν για ερευνητικούς λόγους στα πλαίσια των Επιστημών του Ανθρώπου, β) να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες στη χρήση στατιστικού λογισμικού για την ανάλυση δεδομένων και γ) να ενθαρρύνει την ικανότητα των συμμετεχόντων σε επιστημονική εργασία.

- ***Σεμινάριο παρουσίασης πρότασης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας***

Παρίστανται όλοι οι διδάσκοντες-υπεύθυνοι των διπλωματικών εργασιών και όλοι οι ΜΦ που εκπονούν Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Στόχος του Σεμιναρίου είναι να προβληματιστούν οι ΜΦ, που σχεδιάζουν ή εκπονούν ήδη τη διπλωματική τους εργασία, κυρίως γύρω από μεθοδολογικά θέματα, που αφορούν την έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες, και για τους περιορισμούς στην εξαγωγή συμπερασμάτων τα οποία μπορούν να γενικευτούν. Συμμετέχοντας στο διάλογο με τους ερευνητές – συμφοιτητές τους και τους διδάσκοντες από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους και προετοιμάζονται καλύτερα για μελλοντικές έρευνες του κλάδου τους.

- ***Εργαστήριο Στήριξης της ΜΔΕ***

Προσφέρεται προαιρετικά, ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα της ΜΔΕ, στο Δ' εαρινό εξάμηνο σπουδών στο πλαίσιο εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 7

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου. Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργασιών κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή ξεπερνά το 15% ανά μάθημα ή στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του/της φοιτητή/τριας. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη ΣΕ, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Η βαθμολογία των μαθημάτων κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός 20 ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.

Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

Εάν μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα. Ειδικότερα, εάν μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και κατά την εξεταστική περίοδο του Α' & Γ' χειμερινού και Β' & Δ' εαρινού εξαμήνου και κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τμήματος, τα μέλη της οποίας έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος/νη της εξέτασης διδάσκων/ουσα (παρ.6, άρ. 34, Ν.4485/2017). Στην περίπτωση που ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει και στην τελευταία διαδικασία εξέτασης, διαγράφεται από το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή».

Στο Δ' εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων (παρ. 4, άρ. 34, Ν. 4485/2017).

Ο/Η Επιβλέπων/ουσα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι:

- α) μέλος ΔΕΠ της Σχολής Επιστημών της Αγωγής ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- β) μέλος ΔΕΠ του Τ.Ε.Α.Π.Η. ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- γ) μέλος ΔΕΠ του Ε.Κ.Π.Α. ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- δ) μέλος ΔΕΠ άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- ε) Διδάσκοντας/ουσα του παρόντος ΠΜΣ με διδακτορικό τίτλο ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του/της ΜΦ.

Τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι:

- α) μέλη ΔΕΠ της Σχολής Επιστημών της Αγωγής ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- β) μέλος ΔΕΠ του Τ.Ε.Α.Π.Η. ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- γ) μέλος ΔΕΠ του Ε.Κ.Π.Α. ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- δ) μέλος ΔΕΠ άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας,
- ε) Διδάσκοντας/ουσα του παρόντος ΠΜΣ με διδακτορικό τίτλο ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του/της ΜΦ.

Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπο.

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική και η αγγλική γλώσσα.

Η έντυπη τελική μορφή της ΜΔΕ έχει μέγεθος Α4, οι σελίδες τυπώνονται σε μονή όψη και προτείνεται ως μέθοδος βιβλιοδέτησης η θερμοκόλληση. Η γραμματοσειρά είναι μαύρου χρώματος, μεγέθους 12, με διάστιχο σειρών 1,5. Η επιλογή του είδους της γραμματοσειράς είναι ελεύθερη. Η έκταση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη των 35.000 λέξεων και μεγαλύτερη των 80.000 λέξεων συμπεριλαμβανομένου της βιβλιογραφίας και των παραρτημάτων.

Το γενικό περίγραμμα της δομής της ΜΔΕ περιλαμβάνει:

- **το Εξώφυλλο** (αναγράφεται το Ίδρυμα, η Σχολή, το Τμήμα, ο τίτλος της, το όνομα του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας, το όνομα του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας, ο χαρακτηρισμός «Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία», ο τόπος και το έτος κατάθεσης της ΜΔΕ).
- **το Εσώφυλλο** (αναγράφονται τα ίδια στοιχεία με το εξώφυλλο με επιπλέον στοιχείο την καταγραφή των ονομάτων των μελών της τριμελούς επιτροπής).

- **τις Συντομογραφίες** (καταγράφονται στο σύνολό τους και επεξηγούνται εφόσον υπάρχουν).
- **τα Περιεχόμενα** (αριθμούνται πλήρως όλες οι ενότητες της ΜΔΕ).
- **την Περίληψη** (συνοπτική αναφορά στο θεωρητικό πλαίσιο, στον σκοπό, στα ερευνητικά ερωτήματα, στη μεθοδολογική προσέγγιση, στα ερευνητικά εργαλεία, στο δείγμα, στη μέθοδο ανάλυσης ευρημάτων και στα βασικά συμπεράσματα της έρευνας. Στο τέλος της περίληψης καταγράφονται και έως έξι (6) λέξεις-κλειδιά. Η έκταση της περίληψης κυμαίνεται από 500 έως 1000 λέξεις).
- **το Abstract** (μετάφραση της προαναφερόμενης περίληψης στην αγγλική γλώσσα συμπεριλαμβανομένου και του μεταφρασμένου τίτλου της ΜΔΕ).
- **τον Πρόλογο ή την Εισαγωγή** (με αναφορές στους λόγους επιλογής του θέματος και στην αναγκαιότητα της έρευνας, στη δομή/διάρθρωση της ΜΔΕ, στα πρόσωπα/φορείς που συνέβαλλαν στην επιτυχή ολοκλήρωση της ΜΔΕ /ευχαριστίες).
- **το Θεωρητικό πλαίσιο** (αναπτύσσονται τα κεφάλαια/ενότητες της θεωρητικής πλαισίωσης του διερευνώμενου θέματος).
- **τον Σκοπό και τη Μεθοδολογία** (περιλαμβάνει τον σκοπό της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα, τη θεωρητική μεθοδολογική προσέγγιση, τον μεθοδολογικό σχεδιασμό, τα ερευνητικά εργαλεία, τη μέθοδο ανάλυσης των ευρημάτων, τη μέθοδο εύρεσης του δείγματος, τη δημογραφική ταυτότητα του δείγματος).
- **την Παρουσίαση ευρημάτων** (περιγραφή, παρουσίαση των ευρημάτων σε θεματικούς άξονες).
- **την Ανάλυση/ Συζήτηση ευρημάτων** (αναλύονται και τεκμηριώνονται τα ευρήματα της έρευνας).
- **τα Συμπεράσματα** (σύνοψη των βασικών ευρημάτων της έρευνας).
- **τους Μεθοδολογικούς περιορισμούς της έρευνας** (αυτοαξιολόγηση της έρευνας, μεθοδολογικές προκλήσεις).
- **τις Μελλοντικές ερευνητικές προτάσεις** (αναφορά σε μελλοντικές ερευνητικές προτάσεις που προέκυψαν από το διερευνώμενο θέμα).
- **τη Βιβλιογραφία** (καταγραφή όλων των βιβλιογραφικών αναφορών στο σύστημα *Harvard* ως πρότυπο για το Τμήμα).
- **το Παράρτημα** (περιλαμβάνονται συνήθως ερευνητικά εργαλεία, οδηγοί συνέντευξης, πρωτόκολλα παρατήρησης, επιστολές αδειοδότησης, πίνακες, αρχεία, στατιστικά στοιχεία, έγγραφα, ωρολόγια προγράμματα, οπτικό υλικό, πηγές, εκπαιδευτικό υλικό κ.λπ.).

Εφόσον ολοκληρωθεί η συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό χρονικά περιθώρια η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι

και ο/η επιβλέπων/ουσα. Για να εγκριθεί η εργασία ο/η μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής (άρθρο 34, παρ. 4, Ν.4485/2017). Η εξεταστική επιτροπή έχει το δικαίωμα υποβολής ερωτήσεων στον/στην μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια ο/η οποίος/α καλείται να απαντήσει. Κατά τη διαδικασία της υποστήριξης δεν μετέχουν άλλα πρόσωπα εκτός από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και τον/την μεταπτυχιακό/κή φοιτητή/τρια. Έπειτα από την υποστήριξη και την υποβολή ερωτήσεων ο/η μεταπτυχιακός/κη φοιτητής/τρια καλείται να αποσυρθεί από τον χώρο υποστήριξης. Η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει κεκλισμένων των θυρών. Ο βαθμός της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας των τριών εξεταστών και ανακοινώνεται στον/στην μεταπτυχιακό/κή φοιτητή/τρια.

Η εξεταστική επιτροπή μπορεί να απορρίψει ή να ζητήσει διόρθωση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Το χρονικό διάστημα που προβλέπεται για τις τελικές διορθώσεις δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Το τελικό διορθωμένο κείμενο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας διανέμεται στα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής προς έγκριση από τον/την μεταπτυχιακό/κή φοιτητή/τρια. Εφόσον στην επανεξέταση η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία απορριφθεί, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. οριστικά και η εξεταστική επιτροπή συντάσσει εισηγητική έκθεση με τους λόγους απόρριψης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η εισηγητική έκθεση απόρριψης εγκρίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Οι Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και ειδικότερα του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» (άρθρο 34, παρ. 5, Ν.4485/2017).

Η εργασία κατατίθεται συνολικά σε τέσσερα (4) βιβλιοδετημένα αντίτυπα, καθώς και σε ψηφιακή PDF μορφή στο Γραφείο Υποστήριξης του ΠΜΣ κατά τις ημερομηνίες που προβλέπονται στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο. Ο/η ΜΦ έχει την υποχρέωση έπειτα από την επιτυχή υποστήριξη της ΜΔΕ να αποθέσει την ΜΔΕ στην ψηφιακή βιβλιοθήκη και την ενιαία πλατφόρμα Ιδρυματικού αποθετηρίου «Πέργαμος» του Ε.Κ.Π.Α. (<https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa>) σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

ΑΡΘΡΟ 8

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α΄ κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (παρ.3, αρ.34, Ν.4485/2017). Την προσβασιμότητα στα συγγράμματα την αναλαμβάνει η Μονάδα Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ (<http://access.uoa.gr/>).
2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις

⁹ Βλ. http://www.ecd.uoa.gr/?page_id=2395 (έρευνα).

εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά.

3. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ειδική Αγωγή» του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία προκηρύσσει πέντε (5) υποτροφίες μερικής απαλλαγής του ποσού των διδάκτρων προς τους/τις ΜΦ που έγιναν δεκτοί στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» και βρίσκονται στο β' έτος σπουδών τους.

Η επιλογή για την κατανομή των ανωτέρω υποτροφιών πραγματοποιείται βάσει α) της δήλωσης φορολογίας ατομικού εισοδήματος του προηγούμενου φορολογικού-οικονομικού έτους και β) της επίδοσης στα μαθήματα του α' έτους σπουδών (στο πρώτο και στο δεύτερο εξάμηνο).

Όσοι/ες από τους/τις ενδιαφερόμενους/νες δεν έχουν ατομικό εισόδημα προσκομίζουν από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. πιστοποιητικό ότι δεν υπέβαλαν ατομική φορολογική δήλωση για το έτος αυτό.

Οι ενδιαφερόμενοι/νες ΜΦ μπορούν να υποβάλλουν την αίτηση που συνοδεύει την ανακοίνωση σε καθορισμένο χρονικό διάστημα (εντός του μηνός Φεβρουάριου) στο Γραφείο Υποστήριξης του ΠΜΣ (Σταδίου 5, 7^{ος} όροφος, γραφείο 719) προσκομίζοντας το ατομικό εκκαθαριστικό σημείωμα εφορίας του προηγούμενου φορολογικού έτους. Ο μέσος όρος βαθμολογίας του α' έτους υπολογίζεται από τη Γραμματεία για καθέναν από τις/τους αιτούσες/αιτούντες και επισυνάπτεται στα υπόλοιπα δικαιολογητικά.

4. Η Συνέλευση του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- αυτοδίκαια κατόπιν αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών,
- υποπέσουν σε παράπτωμα που εμπίπτει στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Ν.2121/93) κατά τη συγγραφή των προβλεπομένων εργασιών τους,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης.

5. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι φοιτητές του ΠΜΣ οι οποίοι είναι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο ΠΜΣ. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του

προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα (άρ. 35, παρ. 2, Ν.4485/17).

6. Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (παρ.1., άρ.44, Ν.4485/2017).

Οι διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες υλοποιούνται μέσω ερωτηματολογίων και ανοιχτών συνεντεύξεων. Ειδικότερα, στο τέλος κάθε εξαμήνου και με την ολοκλήρωση των μαθημάτων, εργασιών και πρακτικών ασκήσεων διανέμεται από το Γραφείο Υποστήριξης του ΠΜΣ ερωτηματολόγιο αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων σε όλους τους/τις ΜΦ σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή (εφόσον ζητηθεί). Τα ερωτηματολόγια επιστρέφονται στο Γραφείο Υποστήριξης του ΠΜΣ από τους/τις ΜΦ και αποστέλλονται στους/στις διδάσκοντες/ουσες και στη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ για ανατροφοδότηση.

Ειδικότερα, το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και περιλαμβάνει ερωτήσεις σε Likert scale και σύντομου σχολιασμού αναφορικά με:

- το περιεχόμενο του μαθήματος,
- τις προσφερόμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες,
- τη χρήση των διδακτικών μεθόδων,
- τους τρόπους αξιολόγησης του μαθήματος,
- την οργάνωση του μαθήματος,
- την πρόσβαση στη βιβλιογραφία,
- τις προτάσεις βελτίωσης του μαθήματος,
- την επικοινωνιακή δεξιότητα του διδάσκοντα,
- τη δυνατότητα συνεργασίας με τον διδάσκοντα,
- τις δυνατότητες ανατροφοδότησης από τον διδάσκοντα.

Οι ανοιχτές συνεντεύξεις υπό μορφή συζήτησης πραγματοποιούνται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες του ΠΜΣ με τους/τις ΜΦ. Οι συνεντεύξεις μπορεί να είναι ομαδικές ή ατομικές και περιλαμβάνουν ερωτήσεις αναφορικά με:

- το περιεχόμενο του μαθήματος,
- τις προσφερόμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες,
- τη χρήση των διδακτικών μεθόδων,
- τους τρόπους αξιολόγησης του μαθήματος,
- την οργάνωση του μαθήματος,
- την πρόσβαση στη βιβλιογραφία,
- τις προτάσεις βελτίωσης του μαθήματος και
- την ανταπόκριση του μαθήματος στις προσδοκίες των ΜΦ.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών όσον αφορά το σύνολο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και των δραστηριοτήτων του θα αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του κάθε διδάσκοντα θα του κοινοποιούνται.

7. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του Διευθυντή του ΠΜΣ ή του Αναπληρωτή του, του Προέδρου του Τμήματος ή του Αναπληρωτή του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του ΠΜΣ απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην: «Ειδική Αγωγή».

8. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή/τρια του/της οποίου/ας ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

9. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος. Το Παράρτημα Διπλώματος ακολουθεί το υπόδειγμα που ανέπτυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η UNESCO/CEPES. Στόχος του Παραρτήματος είναι να παράσχει επαρκή ανεξάρτητα στοιχεία για τη βελτίωση της διεθνούς «διαφάνειας» και τη δίκαιη ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των τίτλων σπουδών (διπλώματα, πτυχία, πιστοποιητικά κ.ά.). Σχεδιάστηκε για να δίνει περιγραφή της φύσης, του επιπέδου, του υπόβαθρου, του περιεχομένου και του καθεστώτος των σπουδών οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου στο οποίο επισυνάπτεται το Παράρτημα. Στο Παράρτημα Διπλώματος δεν κρίνεται η αξία και δεν υπάρχουν δηλώσεις ισοτιμίας ή προτάσεις σχετικά με την αναγνώριση. Ειδικότερα, το Παράρτημα Διπλώματος του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» αποτελείται από οκτώ ενότητες και περιλαμβάνει τις παρακάτω πληροφορίες αναφορικά με:

1. την ταυτότητα του/της κατόχου του τίτλου σπουδών,
2. το είδος του τίτλου σπουδών το ίδρυμα και τη/τις γλώσσα/ες διδασκαλίας και εξετάσεων,
3. το επίπεδο του τίτλου, τη διάρκεια του προγράμματος και τις απαιτήσεις εισαγωγής,
4. το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν,
5. τις περαιτέρω δυνατότητες που προσφέρει ο τίτλος,
6. άλλες πηγές πληροφοριών,
7. την πιστοποίηση του Παραρτήματος,
8. το εθνικό σύστημα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.
9. για τη συμμετοχή τους στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 1.800 ευρώ ανά έτος.

Το ποσό αυτό μπορεί να καταβάλλεται σε εξαμηνιαίες δόσεις (δηλαδή 900 ευρώ ανά εξάμηνο). Η καταβολή της πρώτης δόσης γίνεται με την αρχική εγγραφή και των υπολοίπων με την έναρξη κάθε εξαμήνου. Επιπροσθέτως, προσφέρεται η δυνατότητα και περαιτέρω δύο (2) δόσεων για την καταβολή των τελών σε κάθε εξάμηνο (450 ευρώ στην αρχή και 450 ευρώ στο τέλος κάθε εξαμήνου).

ΑΡΘΡΟ 9

ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ

1. Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία.

2. Το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» υποστηρίζεται διοικητικά από τη Γραμματεία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Ναυαρίνου 13^α, ισόγειο (τηλέφωνο: 210-3688043, Fax: 210- 3688057) και από το Γραφείο Υποστήριξης του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή», Σταδίου 5, 7^{ος} όροφος γραφείο 719. Στο Γραφείο Υποστήριξης του Προγράμματος απασχολείται η κα Κατερίνα Μίχα. Τηλέφωνο Γραφείου: 210-3689311, Fax: 210- 3688057, e-mail: pmsea@ecd.uoa.gr, ιστοσελίδα: www.ecd.uoa.gr.

Οι ΜΦ υποστηρίζονται από τον/την Σύμβουλο καθηγητή/τρια μέλος ΔΕΠ του Τμήματος που ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή για κάθε ΜΦ στην αρχή του πρώτου εξαμήνου σπουδών και συνεργάζονται με τους/τις αντίστοιχους/χες μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Ο/Η Σύμβουλος καθηγητής/τρια υποστηρίζει τον/την ΜΦ σε ζητήματα που σχετίζονται με: α) τις δυνατότητες που προσφέρει το πρόγραμμα, β) την οργάνωση του ατομικού προγράμματος μαθημάτων με τον πιο κατάλληλο για τα ενδιαφέροντα του/της ΜΦ τρόπο και (γ) τις επιλογές που θα χρειαστεί να κάνει στη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών (επιλογές μαθημάτων, πρόοδος φοίτησης, κ.τ.λ.).

Επιπλέον, ορίζεται για κάθε νέο/α ΜΦ ένας/μία δευτεροετής ΜΦ ως Σύμβουλος, προκειμένου να διευκολύνει την ενημέρωση και την ένταξη των νέων ΜΦ στο ΠΜΣ.

Οι ΜΦ κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους μπορούν να αναζητήσουν το βιβλιογραφικό υλικό που χρειάζονται για τη συγγραφή των εργασιών τους από τα ηλεκτρονικά περιοδικά και τις βάσεις δεδομένων στις οποίες το Ε.Κ.Π.Α. έχει εξασφαλίσει πρόσβαση. Επίσης, μπορούν να χρησιμοποιούν τις βιβλιοθήκες και άλλων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων. Οι βιβλιοθήκες έχουν διαφορετική πολιτική δανεισμού και χρήσης του υλικού τους. Παράλληλα, οι ΜΦ χρησιμοποιούν το σπουδαστήριο του ΠΜΣ, όπου υπάρχει επίσης σχετικό βιβλιογραφικό υλικό και την Ενιαία βιβλιοθήκη της Σχολής Επιστημών της Αγωγής.

3. Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

α) τα τέλη φοίτησης

β) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα,

γ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

δ) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

ε) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

4. Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ., ο οποίος κατατίθεται στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ (παρ. 2, άρ.44, Ν.4485/2017). Ο εν λόγω απολογισμός με ευθύνη της Κοσμητείας αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της ΕΣΕ (παρ. 5, άρ.44, Ν.4485/2017).

5. Η εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του ΠΜΣ θα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν.4485/2017.

ΑΡΘΡΟ 10

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ

Οι διδάσκοντες του ΠΜΣ προέρχονται, τουλάχιστον, κατά 60%, από:

- μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος,
- μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος, κατόχους διδακτορικού διπλώματος εκτός κι αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής,
- ομότιμους καθηγητές (άρ. 69, Ν.4386/2016) και αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος,
- διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112),
- επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους είτε κάτοχους διδακτορικού διπλώματος είτε υποψήφιους διδάκτορες είτε εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, οι οποίοι μπορεί να απασχολούνται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι με απόφαση της Συνέλευσης και πράξη του Προέδρου του οικείου Τμήματος για τη διεξαγωγή διδακτικού, κλινικού και ερευνητικού έργου, καθοριζόμενοι με τη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του ακαδημαϊκού υποτρόφου και του Πρύτανη του οικείου ΑΕΙ. [...] (παρ. 7, άρ. 29, Ν. 4009/2011).

Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης το Τμήματος ανατίθεται διδασκαλία σε:

- μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ,
- επισκέπτες καταξιωμένους επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ,
- επισκέπτες μεταδιδακτορικούς ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαπούς νέους επιστήμονες, κάτοχους διδακτορικού διπλώματος (παρ.7, άρ. 16, Ν.4009/2011) ή γίνονται νέες προσλήψεις/συμβάσεις σύμφωνα με τα ανωτέρω (παρ. 1, 2, 5 & 6, αρ. 36, Ν.4485/2017).

Η ανάθεση διδασκαλίας μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του ΠΜΣ γίνεται ύστερα από εισήγηση της ΣΕ και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος. Καλούνται από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένοι επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών του Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή». Η πρόσκληση επισκέπτη/ριας από την αλλοδαπή πραγματοποιείται μόνον εφόσον του ανατίθεται διδασκαλία, με τη διαδικασία και όσα

ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, κατά τα ισχύοντα για την ανάθεση διδασκαλίας στα μέλη Δ.Ε.Π. του Ιδρύματος. Η διαδικασία ανάθεσης διδασκαλίας σε επισκέπτη/ρια από την αλλοδαπή πραγματοποιείται ως εξής:

α) Η ΣΕ του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» συνεδριάζει αναφορικά με την κάλυψη διδακτικών αναγκών του ΠΜΣ. Για την ανάθεση διδασκαλίας λαμβάνεται υπόψη η αναγκαιότητα κάλυψης διδακτικών αναγκών του ΠΜΣ από διδάσκοντες/ουσες διεθνούς κύρους και με ερευνητική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή».

β) Η ΣΕ εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος αναφορικά με την αναγκαιότητα κάλυψης των διδακτικών αναγκών του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή». Ειδικότερα, η εισήγηση περιλαμβάνει τους λόγους ανάθεσης της διδασκαλίας, το βιογραφικό σημείωμα και την ερευνητική δραστηριότητα του/της διδάσκοντα/ουσας στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή», τις διδακτικές υποχρεώσεις του/της διδάσκοντα/ουσας, τον τίτλο και τη γλώσσα του προσφερόμενου μαθήματος, τις διδακτικές ώρες και τις πιστωτικές μονάδες του μαθήματος.

γ) Η Συνέλευση του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία εγκρίνει την εισήγηση της ΣΕ του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή».

δ) Η έγκριση της ανάθεσης διδασκαλίας σε επισκέπτη/ρια από την αλλοδαπή αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Ο ανωτέρω περιορισμός δεν ισχύει εφόσον ο καλούμενος διδάσκει εθελοντικά, χωρίς αμοιβή, αποζημίωση ή άλλη οικονομική απολαβή πλην των οδοιπορικών του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαράγραφο Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015. Ομότιμοι καθηγητές και αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. διδάσκουν στα Π.Μ.Σ., σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011 και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του Νόμου 4485/2017.